

**§ 13****Stockholms stads strategi för arbetsmarknadsinsatser**

Yttrande till kommunstyrelsen

HÄ 2020/24

**Beslut**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

**Sammanfattning av ärendet**

Arbetsmarknadsnämnden fick i budget för 2019 i uppdrag att ta fram en sammanhållen strategi för stadens arbetsmarknadsinsatser och etablering på arbetsmarknaden. I juni 2020 tog arbetsmarknadsnämnden ställning för förslaget till strategi som nu är ute på remiss. Förvaltningen bedömer att förslaget väl uppfyller syftet att på olika sätt definiera, förtydliga och beskriva vägledande principer och strategier för stadens arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningen lyfter några punkter som särskilt viktiga och efterfrågar ökad tydlighet av gäller arbetsmarknadsinsatser som insatser inom socialtjänsten.

**Beslutsgång**

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

**Särskilt uttalande**

Eva Fagerhem m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande.

"Det är oerhört allvarligt att arbetslösheten är så hög i Stockholm. Arbetslösheten har generellt legat på historiskt låga nivåer under många år men trenden bröts år 2019 då arbetslösheten började stiga. Coronakrisen har lett till att arbetslösheten har ökat och de många stockholmare som av olika anledningar stod utanför arbetsmarknaden har fått det ännu svårare att ta sig in. Vi ser redan nu att ungdomsarbetslösheten ökar markant. I dagsläget är det oklart vilka långsiktiga konsekvenser Coronakrisen kommer att ha på Stockholm. Inte heller är det klargjort hur eventuella förändringar av Arbetsförmedlingen kan komma att påverka stadens arbete. Det vi däremot vet är att staden behöver sätta in flera insatser och agera snabbt för att möta den ökande arbetslösheten.

Strategin lyfter på ett bra sätt hur staden arbetar för att fler ska komma i arbete. Stadens verktygslåda är stor som det går att utläsa i

ärendet. Vi har inget att erinra mot de prioriteringar, vägledande principer och arbetsmarknadsinsatser som används inom staden. Det vi däremot saknar är målsättningar och inriktning i strategin. Avsaknaden av detta gör att dokumentet endast blir en katalog över stadens befintliga insatser. Särskilt allvarligt är det att majoriteten inte har någon beredskap för hur Stockholm ska möta den ökande arbetslösheten och de stigande kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Detta tar sig uttryck i att inga ytterligare insatser ännu beslutats för jobbpolitiken trots att Stockholm är inne på tredje kvartalet med pandemin och dess effekter på arbetsmarknaden.

90-dagarsgaranti för unga, komvuxgaranti, målsättning för etablering av nyanlända, utvecklande av nya collegekoncept och ökad målsättning för Stockholmsjobb är några exempel som hade passat att lyfta in i strategin.

Berörda förvaltningar har redovisat uppdraget som de fick i stadens budget 2019. Nu är det viktigt att den borgerliga majoriteten visar tydligare politisk vilja, utökar insatserna och investeringarna för att behovet av ekonomiskt bistånd ska kunna minska och sysselsättningen öka. De som är i behov av samhällets stöd för att komma ut i arbete ska få det oavsett om det handlar om utbildning eller arbetsmarknadsinsatser. På så sätt kan Stockholm tas sig ur krisen och inte lämna några invånare efter."

### **Särskilt uttalande**

Ann-Marie Strömberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande.

"De senaste tio åren har kommunernas socialtjänst övertagit försörjningsansvaret och/eller ansvaret för stödinsatser från flera grupper som tidigare omfattades av statliga trygghetssystem och insatser. Det är en trend som accelererades under Alliansens tid vid makten. Det handlar om arbetslösa som inte får a-kassa på grund av hårdare regler. Långtidssjukskrivna som framtagna sjukpenning inom ramen för den så kallade rehabiliteringskedjan, och människor som haft tidsbegränsad sjukersättning i olika kombinationer. Hit hör också den grupp som föreliggande förslag handlar om: sjukskrivna utan SGI, så kallade nollklassade.

Alltsedan dess har antalet nollklassade ökat mycket kraftigt. Fällorna för den enskilde är många. Många människor har blivit nollklassade enbart för att man missförstått detaljer i rutiner och regelverk.

När socialförsäkringarna skärs ned hamnar många till slut i det sista skyddsnätet: socialtjänsten. Och de nollklassade är inte den enda grupp där staten skyfflar över ansvaret till kommunerna.

Med hårdare villkor för att erhålla a-kassa är det alltför arbetslösa som nekas ersättning från arbetslöshetsförsäkringen och istället tvingas vända sig till socialen.

Och enligt tidigare rapporter från socialsekreterarnas förbund SSR är, av alla som får försörjningsstöd, ungefär hälften arbetslösa varav många borde ha omfattats av en rimligare a-kassa istället.

Det betyder också att socialtjänsten fått allt fler och allt mer komplexa arbetsuppgifter.

I en tillsynsrapport från december 2018, som omfattade 1088 besök på socialkontor i hälften av landets kommuner, gav Arbetsmiljöverket en mycket mörk bild av socialsekreterarnas arbetsmiljö. Deras arbetsbelastning är ”alarmerande hög”, sjukfrånvaron och ohälsan likaså, och personalomsättningen ’uppspandeväckande hög’, enligt verket.

Och den situationen kan framöver väntas bli än värre med ytterligare förändringar inom Arbetsförmedlingen: dels de pågående nedskärningarna, och dels den centerpartistiska ambitionen att avlösa Arbetsförmedlingens uppdrag från i stort sett allt utförande arbete och istället lägga ut detta på privata aktörer.

Mängder av människor har redan blivit fattiggjorda genom att bli utkastade ur socialförsäkringssystemen. Socialsekreterarnas arbetsmiljö riskerar passera smärtgränsen. Nya arbetsätt och arbetsuppgifter behöver nog utvärderas tillsammans med skyddsombud och fackliga företrädare.

Men vi oroas också för det övergripande mönstret där nämndens budget ansträngs och det lokala politiska handlingsutrymmet minimeras.

Därför har vi sedan länge efterlyst att stadsdelsnämnden som sådan, men också alla politiker inom sina respektive partier, protesterar mot den återkommande övervältring av ansvar från stat till kommuner till stadsdelar, som nu tillåts pågå alltför länge.

Dock är detta nu ett faktum som kräver att kommunerna höjer sina ambitionsnivåer för sina arbetsmarknadsinsatser. Annars riskerar många arbetssökande att lämnas därhän.

Här vill vi särskilt påtala att Arbetsförmedlingen sedan i våras inte längre står för utförandet inom det som kallas ”Rusta och stärka”. Tanken är att sådant arbete ska utföras av olika lokala aktörer, som ett specifikt uppdrag vilket aktören får betalt för. Även kommuner tillåts vara en sådan aktör.

Tyvärr beskrivs stadens samverkan med Arbetsförmedlingen i relativt abstrakta ordalag. Utöver att beklaga detta vill vi påpeka att

fungerande samverkan kan vara mer krångligt, tidsödande och kostsamt att få till stånd än man vill tro. Ju fler privata aktörer som är inblandade, varav vissa upphandlats av staten och vissa av kommunerna, desto mer försvåras eller omöjliggörs fungerande samverkan.

Vi menar att det borde vara en självklarhet att Stockholms kommun ligger i framkant och påtar sig utföraruppdrag åt Arbetsförmedlingen inom ramen för 'Rusta och stärka'. Eftersom det i hög grad handlar om samma grupper som behöver stöd från Jobbtorgen och andra kommunala insatser, menar vi att Stockholms kommun borde ligga mer i framkant och faktiskt påta sig uppdraget som utförare.

Argumenten därtill är flera: det handlar i hög grad om samma grupper som redan idag är, eller riskerar hamna, hos de kommunala jobbtorgen.

Kommunen kan ta del av ekonomiska medel såsom utförare. Kommunen har ett dubbelt incitament av att lyckas med sitt uppdrag, och har bättre förutsättningar än privata utförare att bygga kompetens och kontaktytor som håller på sikt. Jobbtorgen skulle därmed ges en bredare roll.

Avslutningsvis efterlyser vi återigen en fördjupad analys och öppen diskussion kring vad förändringarna på Arbetsförmedlingen kommer att ställa för krav på kommunernas arbete."

### **Särskilt uttalande**

Henrik Åkerlund (SD) anmälde ett särskilt uttalande.

"Den långsiktiga strategin för stadens arbetsmarknadsinsatser ska fokuseras på riktiga arbeten. Det vi eftersöker är ett tydligare ställningstagande mot subventionerade sysselsättningar i stadens regi. Skapade sysselsättningar kan inte likställas med ett riktigt arbete.

Fokus ska läggas på den enskildes färdigheter men också en tydlighet kring vikten av att komma i egen försörjning. Det är ingen rättighet att under flera års tid i sträck få ut försörjningsstöd av samhället. Däremot är det en skyldighet att hela tiden sträva efter egen försörjning. Här måste staden bli tydligare.

En god samverkan med arbetsgivare är en bra grundsten för att möta framtidens arbetsmarknad. Att man från politikerns håll tidigt för en dialog med näringslivet och den offentliga sektorn för att möta framtidens arbetsmarknad är något vi ser positivt på. Det underlättar för stadens skolor att utforma ett utbud av utbildningar

till yrkesområden där vi ser att bristen på arbetskraft finns eller kommer bli tydlig i närtid."

**Handlingar i ärendet**

- HÄ 2020/24-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Strategi arbetsmarknadsåtgärder - remissvar
- HÄ 2020/24-1 Remissbrev - Stockholms stads strategi för arbetsmarknadsinsatser
- HÄ 2020/24-1.1 Remissunderlag - Stockholms stads strategi för arbetsmarknadsinsatser